

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 89 (3535) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Nem teszi közzé a finn kormány a Szovjettel folytatott tárgyalások utolsó szakaszáról készült magyarázatát

Svájc londoni követe figyelmeztette az angol kormányt a rejtjeles táviratok küldésének meqtiltásából származó tarthatatlan helyzetre — Badoqilonak nehézségekbe ütközik a széles alapokon nyugvó kormány megalakítása

Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Degrelle, Vallonia dandárparancsnoka a Führer születésnapján beszédet mondott a párizsi rádióban. Kijelentette, hogy Európa mindenképpen Hitler sorsához van kötve, mert ki akadályozhatná meg a Szevjettet a győzelemben, ha nem Hitler? Európa ösztönösen érzi, miért gondol ma sok millió ember a Führerre, akinek élete egy az európai népek életével.

Bernből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Suisse londoni tudósítója jelenti, hogy értesülés szerint a londoni svájci követ figyelmeztette az angol kormányt, hogy Svájc számára, amely átvette több hadviselőállam érdekeinek képviselőit, milyen tarthatatlan helyzet származik a rejtjeles táviratok küldésének eltiltásából. Az ilyen ügyekről szóló jelentések mindig bizalmas természetűek és a svájci külképviselet számára lehetetlen lesz a tengely országába, vagy a tengely uralma alatt álló vidékeken levő angol érdekekről távirati jelentést küldeni, ha mindenki által olvashatóan kell megfogalmazni azokat és a Nagybritanniából küldött táviratokat, amelyek a tengelykérdésekre vonatkoznak.

Stockholmból jelentik: (MTI) Az Interim jelenti: A Stockholms Tidningen hitelt érdemlő helyről a következőkről értesült: A finn kormány elhatározta, hogy nem teszi közzé a finn-szovjet tárgyalás utolsó szakaszáról már kidolgozott és a közeljövőben várt részletes magyarázatát.

Badoglio eddig nem tudott megállapodásra jutni az egyes pártokkal

Milánóból jelentik: (MTI) Az Interim jelenti: Délolaszországi jelentések szerint Badogilonak nagy nehézségekbe ütköznek a szélesebb alapokon nyugvó új demokratikus kormány megalakítására vonatkozó tárgyalásai, úgyhogy ez új kormány bejelentését ismételten el kellett halasztani. Az egyes pártokkal eddig nem tudott eredményre jutni. A kommunisták Moszkvából azt a parancsot kapták, hogy taktikai okokból, mindenképp előtt csak szélesebb alapokon nyugvó kormányt követeljenek és csak azután lépjenek elő a miniszteri tárcákra vonatkozó követelésekkel. Badoglio a külügyminisztérium vezetését maga akarja ellátni.

Mint Buenos-Airesből jelentik, Grandi volt külügyminisztert és nagykövetet,

akit január 10-én a veronai rendkívüli törvényszék halálra ítélt, a nápolyi felszabadító bizottság felkérte, hogy térjen vissza Dél-Olaszországba, és lépjen be a Badoglio kormányba. Ez a terv azonban

Nedics szerb miniszterelnök levele a Nemzetközi Vöröskereszthez

Belgrádból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Nedics szerb miniszterelnök, a genfi nemzetközi vöröskereszthez levelet intézett, amelyben emlékeztet arra, hogy a brit-amerikai légifegyvernem április hó 6-án Nis ellen intézett 5-ik terrortámadásában kórházakat és templomokat rombolt szét, ártatlan polgárok, nagyrészt nők és gyermekek százait ölte meg. Április 17-én az ortodox húsvét hétfőjén az angol-amerikai repülők bombái a vá-

a kommunisták és a szociáldemokraták, valamint a Don Sturzo vezetése alatt álló pártok heves ellenállásába ütközött, amelyek Grandinak a kormányba való bevételét ridegen visszautasították.

rosi szülészeti otthont, a gyermekotthont pusztították el és súlyosan megrongáltak kórházakat. Szétromboltak még ezenkívül 500 lakóházat. A halottak száma eddig meghaladja a 2000-et. A szerb kormány a nemzetközi Vöröskereszthez, mint a legfelsőbb emberbaráti intézményhez azzal a kéréssel fordul, hogy tegyen sürgős lépést az angol és amerikai kormányoknál a védtelen szerb nép érdekében.

Igazmondás és kendőzés a Szovjetunió belsejébe hurcolt lengyelek sorsáról

Genfből jelentik: (MTI) Londonból jelentik, hogy a Times moszkvai tudósítója kedvező szinben igyekszik feltüntetni azt a bánásmódot, melyben annakidején a bolszevisták a szovjet belsejébe hurcolt lengyeleket részesítették. Egészen másként hangzik az a cikk, amelyet Dangerfield, aki annakidején felhívta a figyelmet a lengyelek szomorú sorsára, a Scottsman című Edinburghban megjelenő lapban ír.

— Félő — írja a többek között — hogy a Szovjet újra megkezdte a deportálásokat, mert a világ nem tiltakozott annakidején az üzelmek ellen, Anglia a politikai problémák miatt elvesztette érzékét a kérdés emberies szempontjai iránt. Nem is gondoltak arra, hogy másfélmillió ember, akit Lengyelországból és a Balti államokból elhurcoltak, milyen sorsra jutottak. Százazrek pusztultak el azok közül a tulhajtott munka, a nélkülözések és a járványok következtében.

Román hadijelentés

Bukarestből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A román hadsereg főparancsnokság április 20-án kiadott jelentése így szól:

A szebásztopoli hidfő elleni szovjet támadásokat ismét elhárítottuk. Az ellenség újra nagy veszteségeket szenvedett és egyebek között 59 repülőgépet vesztett. A Dnyeszter alsó szakaszán, — Beszarábia középső részén és a moldvai arcvonalon nem volt fontosabb harcsemény. Pascanitól délnyugatra csapataink visszafoglaltak egy erdős területet.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI A császári főhadiszállás pénteken délután kiadott közleménye szerint április 19-én délelőtt ellenséges hadihajókból álló alakulat jelent meg a Szumatrától nyugatra

eliterülő tengeren és légítámadást hajtott végre a sziget nyugati partján levő Sabang ellen. A japán védelem a támadó repülőgépek közül 10-et elölt. A japánok vesztesége csekély.

Azzal az angol intézkedéssel kapcsolatban, hogy a semleges országok diplomáciai előjogait felfüggesztették, óriási izgalom tapasztalható a nemzetközi sajtóban. Egyre-másra jelennek meg olyan hangok, amelyek arra mutatnak, hogy ebben az intézkedésben mindenki az invázió előtti utolsó lépések megtételét látja. Általános vélemény szerint, ha inváziót akarnak csinálni az angol-szászok, akkor annak most jött el az ideje, mert az az időszak, amikor időjárás szempontjából legkedvezőbb lehet az inváziót végrehajtani, most vé-

ge felé közeledik. Nem hallgatják el azt sem, hogy semleges forrásokon keresztül az angolszászok a második front megteremtéséhez körülbelül nyolcmillió tonna hajóteret tartanak készletben. Német vélemény szerint ezt a nyolcmillió tonnát hatmillió bruttó regiszter tonnára lehet átszámítani, mert az angolok szívesen játszanak a hajóterek tonnatartalmának különböző felértékelésével. Ha tehát elfogadjuk azt a véleményt, hogy hatmillió bruttó regiszter tonnát tartalékolnak, valószínűnek látszik, hogy ezzel a hatmillió tonnával akarják a megteremtett második front, valamint az északafrikai és az olaszországi hadszínterek utánpótlását is ellátni. Németország eddig harmincnégymillió bruttó regiszter tonna ellenséges hajóteret süllyesztett el. Ebből a legutolsó évre csak ötmillió tonna esik (a japán eredmények ehhez nincsenek hozzászámítva). Ennek alapján feltehető, hogy a túloldal némileg feltöltette hajóterészükségletét. De viszont az újonnan épített hajók legnagyobb része különleges partraszállási célokra szolgál, amelyeket majd általános utánpótlási megoldásokhoz nem használhatnak fel.

Hétezer gépkocsivezető és kalauz sztrájkol már Londonban

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Stockholms Tidningen londoni tudósítója jelenti, hogy a társasgépkocsivezetők és kalauzok sztrájkja következtében megbénult a forgalom London 30 társasgépkocsi vonalán. A forgalom fenntartása érdekében sok katonai gépkocsit, ezek között 90 tehergépkocsit járattak. Összesen 7000 alkalmazott szüntette meg a munkát.

Az Országos Vitézi Szék közleménye

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az Országos Vitézi Szék kéri az alábbi közlemény közzétételét:

Az 1939. évi IV. t. c. a 2-ik szakaszában foglalt kivételek igazolás tekintetében határidőt nem szabott. Ez okból az Országos Vitézi Szék a törvényben biztosított kivételezések elnyerése iránti kérvények elfogadására intézkedett. Megállapítást nyert, hogy a kérvények benyújtásnak és elfogadásnak tényét egyes kérelmezők mentességi igazolásra akarták felhasználni. Ez az eljárás az érdekeltek részéről visszaélés jellegű, tehát az Országos Vitézi Szék az érdekelteket felhívja, hogy kivételeztség igazolására kizáróan az Országos Vitézi Székben kiállított igazolvány szolgál, tehát a kérvény benyújtása még nem szolgáltat alapot semmiféle mentességre. A visszaélések elkerülése végett a Vitézi Szék a benyújtott kérvényről igazolást nem ad és az iktatószámot sem közli.

HIREK A TÖRVÉNYSZÉKRŐL

HAT HÉT — A TÉLIKABÁT UTANI ELLENALLHATATLAN VÁGY MIATT

Bertalan Mária nagyváradi leány még a télen beállított Somogyi Károlynéhoz, akinél munkára ajánkozott. Somogyiné mindjárt átküldte a gyógyszerárba s ekkor a csalafinta leány azzal az ürüggyel, hogy kint nagyon hideg van, egy kabátot kért kölcsön. Bertalan Mária néhány perc múlva visszatért a vásárolt orvossággal, a kabátot azonban nem adta vissza, hanem megkérte a jószíjú asszonyt, hogy engedje el a felöltőben a moziba. A „moziban” azután Bertalan Mária úgy ott feledkezett, hogy az elsikkasztott kabátot a rendőrségnek kellett előállítania. Kihallgatása után előzetes letartóztatásba került és a bíróság most foglalkozott az ügyével.

Kihallgatása során Bertalan Mária arról idéült, hogy közveszélyes munkakerülő és más hasonló ügyek miatt már többször volt büntetve.

A télikabát elsikkasztását egyébként beismeri s mentségére csak annyit tud felhozni, hogy „ilyen gondolata” támadt, vagyis ellenállhatatlan vágy fogta el, hogy magának könnyű szerrel télikabátot szerezzen.

A bíróság a megtévedt csavargóleányt 6 heti fogházbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

RÉSZELEGES ÍTELET A MARGITTAI „CUKROK” ÜGYÉBEN

Nagyvárad, április 21. A törvényszék már többször foglalkoztatta az a monstre cukor-ügy, amelynek vádlottjai több margittai kereskedő és egyes velük üzleti összeköttetésben álló személyek voltak, akik ellen közszükségleti cikk jogtalan elvonása címén indult eljárás. Csütörtök délelőtt újabb főtárgyalás volt az ügyben, de ezúttal is csak négy vádlott, névszerint: Voluncsik Gábor, Voluncsik Gáborné, Weisz Farkas és Závorszky Kálmán ügyét tárgyalta le elkülönítve és fejezte be ítéleltozattal a bíróság. A tárgyalás során fölmerült adatok alapján a királyi ügyész Závorszkyval szemben a vádat eljettette, s a bíróság az eljárást megszüntette. Weisz Farkas közszükségleti cikk jogellenes elvonásáért 200 pengő pénzbüntetésre ítélte a bíróság, míg Voluncsik Gábor és Gáborné ügyében megállapította, hogy csupán kihágásról van szó, s az is a törvény értelmében már elévült.

Újabb főtárgyalás a többi vádlott ügyében, május 11-ikén lesz.

ISMÉT A BÖRTÖNEN KAPOTT LAKÁST LAKÓ JÓZSEF

Lakó József nagyváradi munkásnak már több ízben meggyűlt a baja a bűnügyi hatóságokkal. Néhány esztendővel ezelőtt a berettyóújfalui járásbíróóság család vétsége miatt nyolcnapos fogházbüntetésre ítélte, majd — szintén család vétsége miatt — elítélte a nagyváradi törvényszék is egy hónapi fogházra.

Most ismét többrendbeli bűncselekmény elkövetésével vádolva került a törvényszék egyes büntetőbírája elé. A vádirat szerint ugyanis fára és élelmiszerre két asszonytól ötven, illetőleg száz pengőt vett fel. Az Endresz Ferencnéől kapott száz pengőből hat pengőért vett egy demizsont, a többi 94 pengőt azonban saját céljaira fordította és elköltötte a vásárlásra kapott ötven pengőt is. Ezenkívül zárt helyről elemelt egy kabátot is, amelyet előzőleg zálogban hagyott Fábry Imre magántisztviselőnél.

A vádlott kihallgatása során beismerte, hogy a közszükségleti cikkek vásárlására kicsalt pénzt elköltötte, a kabátlopással kapcsolatban azonban előbb azt állította, hogy a Fábry Ferencnél 30 pengőért zálogban hagyott kabátot — amelyet egyébként Gleiber Istvántól kapott kölcsön azért, hogy a felöltőre felvett

pénzből saját büntetését kifizethesse — a tisztviselő engedélyével vitte el. Fábry ugyanis — állítása szerint — neki azt mondta, hogy ha meglesz a kabát ki-váltásához szükséges pénz és ő nem tartózkodna az irodában „bontsa csak ki egészen nyugodtan a cserepet és vigye magával a zálogba-csapatott felöltőt”.

Ezt a vallomását azonban a vádlott később megváltoztatta és töredelmesen mindent beismer.

A bíróság ezután a bizonyítási eljárást befejezettek nyilvánította és a vádlott beismerésére való tekintettel a tanúk kihallgatását mellőzte. A királyi ügyész a vádlott büntetett előéletére és bűncselekményeinek súlyosságára való tekintettel példás büntetést kért, míg Lakó József családi viszonyaira és nyomoruságos helyzetére való tekintettel a legenyhébb büntetés kiszabását kérte.

A bíróság végül is kétrendbeli család büntette és egy rendbeli lopás vétsége miatt Lakó Józsefet nyolchónapi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Horthy Miklós kormányzó és Sztójay miniszterelnök üdvözlő távirata Hitler vezér és kancellárhoz

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Horthy Miklós kormányzó Hitler Adolf német birodalmi vezér és kancellár 55. születésnapja alkalmából a következő táviratot intézte: „Hitler Adolfnak, a Nagy-Német-Birodalom vezérének, Vezéri Főhadiszállás.

Mai születésnapja alkalmából legszívélyesebb ezerecskivánataimat tolmácsolom, egyben úgy a magam, mint népem nevében azt az őszinte óhajomat juttatom kifejezésre, hogy excellenciád a most következő életévében is teljes egészségben és győzelmesen vezesse a Nagy-Német-Birodalmat és a hősi küzdelmet.

Horthy Miklós s. k.
A Magyar Távirati Iroda jelenti: Sztójay Döme m. kir. miniszterelnök és külügyminiszter Hitler Adolf német birodalmi vezér és kancellárhoz 55. születésnapja alkalmából a következő táviratot intézte:

Hitler Adolfnak, a Nagy-Német-

Birodalom vezérének, Vezéri főhadiszállás.

Engedje meg Excellenciád a magam és a m. kir. kormány nevében a legszívélyesebb és legőszintébb ezerecskivánatomat fejezzem ki. Ezekkel együtt juttatom el bensőséges jókívánságaimat Excellenciád jó egészségére és boldogulására, ebben a reánkényszerített küzdelemben, amelynek végére népeink vállvetve küzdő katonáinknak győzelme fog állani.

Sztójay Döme s. k.
m. kir. miniszterelnök és külügyminiszter.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Sztójay Döme miniszterelnök me délelőlt felkereste Edmund Weesca-maier német követ és teljhatalmú megbízottat és a német birodalmi vezér és kancellár születésnapja alkalmából a magyar nemzet és a magyar kormány jókívánságait tolmácsolta.

Dagadó antiszemita hullám Amerikában

Már a gyerekek is zsidóellenes gnydalokat éneke'nek'

Lisszabonból jelentik: Egyre több olyan jelentést találunk az amerikai újságokban, amelyekben az amerikai antiszemitaizmus további izmosodására lehet következtetünk. Nagyon érdekes példa erre az „America” című folyóiratban megjelent egyik kis közlemény.

Eszerint Newyork város egyik negyedében már hosszú idő óta állandóan napirenden vannak e városrészes antiszemita körök, az itt lakó zsidó elemek közötti torzalkodások.

Elemi meg középiskolai tanulók antiszemita dalok szövegét osztogatják a járókelőknek.

Egyik ilyen izgató tartalma nóta — melyet egy nagyon közismert dallamra kell énekelni — azt mondja: A nemzsidó amerikaiakat a frontra küldik, hogy meghaljanak a japánok ellen vívott harcban. A zsidók ellen szemben otthon maradnak és zsirus üzleteket kötnek.

Az „America” című folyóirat heves tiltakozást jelent be ezek ellen az aljas célzatu közlemények ellen. Elismeri azonban, hogy senki nem olvashatja vagy énekelheti ezeket a kis dalokat anélkül,

Mozik műsora:

APOLLO: Fedora.
BELVÁROSI: Hajsza a tengeren.
CASINO: Országváltás.
KORONA: Első csók.

hogy „nagyon mély” benyomás ne érne. Az újság azt is megírja, hogy „az egyik dal a newyorki iskolákban sajnálatos közkedveltségnek örvend”.

Angliából is hasonló jelentések érkeznek az antiszemitaizmus fajának további terebélyesedéséről. A kommunista londoni „Daily Worker” miatt jajveszkel, hogy a brit főváros elleni német légitámadások után a falakat feliratokkal emléttették el. Ezek a feliratok azt mondták: nincsen jól az, hogy a zsidók elhagyják Londont és biztonságba viszik az irhájukat, míg a brit lakosságnak oltania kell a zsidó vagyontárgyakat.

Egyéb feliratok miatt panaszkodnak, hogy a zsidók betollakodnak az angolok részére kijelölt óvóhelyekre és elveszik a helyet azoktól, akiket tulajdonképpen illet.

E'rendelte a polgármester a zsidó üzletek lezárását

A polgármester, a rádió közölt kereskedelmi miniszteri rendelet alapján elrendeli, hogy az összes zsidó üzletek, az élelmiszerüzletek kivételével, haladéktalanul bezárandók, redönyök lehuzandók. Az árak az üzletből és raktárból ki nem vihetők további intézkedésig, amelyet az iparhatóság utján közölni fog az érdekeltekkel.

Családias ünnepség Hitler születésnapján

Nagyvárad, apr. 20. A nagyváradi németek szövetsége Hitler születésnapján tegnap délután a Hungáriában, este pedig a szövetség helyiségében kedves családias ünnepséget rendezett. Az ünnepségen megjelent dr. Lutz Eduárd konzul, a Nagyváradon tartózkodó német haderő katonai parancsnoka, a német lektorátus vezetősége, a német haderő számos tagja.

A délutáni ünnepségen dr. Rengdorf SS vezető mondott köszöntő szavakat, azonkívül beszélt a német parancsnok is. A délutáni és esti műsoron ének, zene, különböző tréfás jelenetek szerepeltek. A konferálást Peter Pitt vezette mosolyt és derűt kiváltó szavakkal. W. Krieg és szölistáik, Mendel prágai orvos, Benjamins Vento muzikájukkal és énekükkel meghódították a közönséget. Az esti ünnepség alkalmával Fritsch Ottó mondott Hitlerre felköszöntőt és vázolta Hitler nagy jelentőségét a világtörténelemben és különösen a német nép történetében, ismertette a mostani nagy háború elindulását. A német szövetség az est keretében megvendégelte a megjelent vendégeket a lelkes hangulatban ért véget a családias ünnepség.

Adományok a hombakárosultak javára

Előző napokról P 4937.72
Szent Antal nevében 20.—
Oláh János postaeellenőr 10.—
Ózv. Barna Sándorné 10.—

Összesen: P 4977.72

A Német Akadémia Nagyváradi Lektorátusa

hétfőn, április 24-én este 6 órakor Dr. OTTO NINOV tartalékos főhadnagy, a kassai német lektor előadást tart

A német offenzíva Oroszországban

címmel, saját harcéri élményeiről, Előadás a Német Lektorátuson Schubert utca 5. Belépés díjtalan.

A PRUT ÉS DNYESZTER SZAKASZÁN

Magyar és német csapatok erős támadásokkal bevették a déli partokon lévő szovjet állásokat

Egyelőre nem offenzíváról, csak arcvonalmegszilárdításról van szó német részről a keleti arcvonalon

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A Kárpátok előterében a német és magyar csapatok délkelet és dél felé kiinduló támadómozdulataik olyan lendületet nyertek, hogy a bolsevisták Delatyn és Nadborna környékén tovább szorultak vissza és a Prut és Dnyeszter felső szakaszán a déli partokon lévő szovjet állásokat erős támadásokkal kétségbeesett ellenállást leküzdve bevették. Ezzel további fontos támadócélokra értek el. E harcok után a Pruttól délre több esetben a megtizedelt szovjetorosz alakulatok teljesen rendezetlen visszavonulását figyelték meg. Az elért sikerekben jelentősen közreműködött a német légiő, melyek a szovjet állások és visszavonuló oszlopok ellen hatásosan működött. A Sztaniszlautól keletre lévő részen a szovjet erők, melyeket gyorsan vetettek harcba, számos helyi ellentámadással igyekeztek elzárni a német páncélosok és gránátosok rohamékeinek útját. Támadásaikat mindaddig elhárítottuk, úgyhogy a szovjet délkelet felé további területet volt kénytelen szabaddá tenni előttünk. A Dnyeszter egyik kanyarulatában egy elvágott szovjet gyalogegység kitérés kísérlete meghiúsult és a csapatot szívós védekezése ellenére leküzdöttük. Ez alkalommal a németek foglyokat és páncélosfegyvereket zsákmányoltak. A Strypától keletre a németek miután Tarnopolig terjedő tehermentesítő támadásaikkal harci feladataikat teljesítették, vonalaikat megrövidítették, miközben érzékeny veszteséget okoztak a Szovjetnek, amely többször akart áttörni az új vonalak felé visszahúzó németek vonalain. Eközben a németek 6 darab T 34 mintájú harciroket löttek ki. Egy német páncélos rombolócsapat pedig két sértesen rohamágyút zsákmányolt.

Berlin. (MTI.) Illetékes német katonai helyen a keleti arcvonalon folyó ellentámadások sikereire utalva megemlékeznek arról, hogy a szovjet jelentések német offenzíváról szólnak. Német részről a kifejezést a jelen pillanathoz tulerősen tartják és megállapítják, hogy egyelőre csak arcvonalmegszilárdításról és arcvonalalkalmazásról van szó.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Szabasztopoltól északkeletre visszavertük a bolsevisták újabb támadásait, miközben szétlőttünk nagyobb számú páncélost. 26 ellenséges repülőgépet légi harcokban, 20 másikat a földön semmisítettünk meg. E közben Smona főhadnagy, egy esatarepülő ezred egyik századának parancsnoka különösen kitüntette magát. A legutóbbi napokban a 76. gyaloghadosztály egyik harccsoportja az oda beosztott rohamlöveg-áttéggel együtt kiválóan bevált. A Dnyeszter alsó folyása mentén csapataink su-

lyos harcokban teljes elhárító sikert értek el a Tighinától két oldalt támadó szovjet csapatok ellen. A Kárpátok és a Dnyeszter felső folyása között csatarepülőink közreműködésével tovább vertük vissza a szívósan védekező bolsevistákat. Az ellenség ellentámadásai eredménytelenek maradtak. A Tarnopoltól délnyugatra lévő harci térségben összeomlottak az erős szovjet támadások. A középső szakaszon több vidéken szovjet bandék elleni vállalkozásainkat nagy sikerrel hajtottuk végre. E harcok

során a bolsevisták több mint ezer halottat vesztek. Száznál több bandát semmisítettünk meg. Narvától délnyugatra csapataink behatoltak ellenséges állásokba, a nehéz mocsaras terepen és az ellenség elkeseredett ellenállásával szemben teret nyertek. A szovjet súlyos vereségeket szenvedett és elvesztett 30 löveget.

A nettunói hídfőnél, Littoriától északra az ellenséges előretörés az összpontosított elhárító tüzből összeomlott. A déli arcvonalon a nap

Formai tiltakozást jelentenek be a semleges államok a diplomáciai jogkorlátozás ellen

Mik a Szovjet európai céljai — lengyel vélemény szerint?

Berlin. (MTI.) A brit hírszolgálat közli, hogy a semleges államok valószínűleg formális tiltakozást jelentenek be a korlátozások ellen. A tiltakozás kétségtelenül csak az elv fenntartását szolgálja majd, mert annak elmaradását úgy magyarázhatnák, mint hozzájárulást ennek az elvnek megsértéséhez.

Genf. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Londonból közlik, hogy a lengyel nemzeti párt nagygyűlésre hívta össze az Angliában élő lengyeleket, amelyben Bielicki dr. pártelnök szólalt fel és beszédében a lengyel érdekekre mért szörnyű csapásnak mondotta a február 22-i brit kormánynyilatkozatot,

amelyben brit részről a Curson-vonalat javasolják határként. Megállapította, hogy a kormánynyilatkozat csak ártalmas lehet Anglia európai helyzetére. A Szovjetunió európai céljai a következők: a Balti-államok, Bukovina, Besarabia és Kelet-Lengyelország bekebelezése, ezenkívül Kelet-Poroszország északi részét is maguknak akarják és nyugaton az Oderáig terjedő szovjet megszállást terveznek. Ezenkívül a Szovjetunió kijáratot kíván az Adriához, a Csendes- és az Atlanti-óceánhoz, a létesítendő új független köztársaságokon, Finnországon, Perzsián és Bulgárián át.

Szabad területet rendeznek be a Szovjet számára egy, vagy két délolaszországi kikötőben

Bern. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat vissza-vonta egy állítólag Churchill—Roosevelt küszöbön álló találkozásáról szóló jelentést, mert a hír tévedés következtében látott napvilágot.

Midani. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A bari-i rádió szerint Nápolyba szovjet gazdaság küldöttség érkezett, hogy Badoglioval Délolaszországból a Szovjetbe irányuló élelmiszer-

kivitelről tárgyaljon. Egyidejűen tárgyalnak szovjet kereskedelmi tőkének nagyobb részvételéről egyes délolaszországi iparágak kiépítésénél. A gazdasági tárgyalásokon nemcsak a mostani, hanem a háború utáni kérdések is szóba kerültek. Mindenekelőtt arra gondolnak, hogy egy, de talán két olaszországi kikötőben szabad területet rendezzenek be a szovjet számára.

Dániában ismét fellángoltak a szabotázs-cselekmények és gyilkosságok

Koppenhágából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Német helyről hivatalosan közli, hogy az általános politikai helyzetben beállott bizonyos nyugalomra való tekintettel a német biztonsági rendőrség április 20-án sok fogságban lévő személység szabadonbocsátását készítette elő. Minthogy azonban az utóbbi napokban nyilván külföldi ösztönzésre — ismét egy

csomó jelentékeny szabotázs-cselekmény és közönséges gyilkosság fordult elő, a tervezett szabadlábra-helyezéseket további intézkedésig elhalasztották. Ezenkívül a német biztonsági rendőrség csütörtökön sok olyan személyt tartóztatott le, akik törvénytelenesen abból a célból szervezkedtek csoportokba, hogy zavart keltsenek és a lakosságot fellátsák.

Stockholmon keresztül elküldték a finn választ Moszkvába

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Illetékes német helyen közlik: Kérésre válaszolva kijelentették, hogy a nyert értesülések szerint Stockhol-

mon keresztül elküldték Moszkvába a finn választ. Hangsúlyozzák, hogy a tartalomra vonatkozóan még semmi közelebbi adat nincsen, mégis az or-

különösebb események nélkül tett el. Északamerikai repülők április 19-én a délfrancia partok előtt elsüllyesztették az Embla nevű svéd vöröskeresztes hajót. Északamerikai bombázók támadást intéztek Nyugat- és Közép-németország ellen. Különösen Kassel és Federholm városokban keletkeztek károk és a lakosságnak veszteségei voltak. Megsemmisítettünk 34 ellenséges gépet, nagyjából négy motoros bombázót. Mára virradó éjszaka gyors német harci gépek London körzetében katonai célpontokat támadtak.

Japán repülők megszerezték a légifőlövényt az indiai arcvonalon

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: Miközben a japán és indiai nemzeti erő az assami Manipur felé sikerrel megtörik a brit szívós ellenállást és Imphal erődjét fenyegetik, a japán légifegyvernem e terület fölött megszerezte a légifőlövényt. Japán repülők 41 ellenséges gépet lőttek le.

szágyulás rövidesen bekövetkező összehívása arra vall, hogy a feltételek Finnország számára elfogadhatatlannak. Berlinben kijelentik, hogy ezek a Finnország részéről nem teljesíthető feltételek hasonlítanak a versaillesi szerződésben Poincaré által alkalmazott és nem teljesíthető követelményekhez, amelyek azután megokolták a Ruhr-vidékre való bevonulást. Idézik azokat a londoni forrásokból eredő svéd jelentéseket, amelyek szerint a Szovjet Romániához is hasonló, teljesíthetetlen jóvátelet feltételeket intézett. Erre vonatkozóan kijelentik, hogy Moszkva szándéka könnyen átlátható. A Szovjet elhatározta, hogy legalább ezeket a jóvátelet feltételeket vizsgálja felül, ami végső fokon egyenlő lenne a megszállással és a hatalom átvételével.

Mérgezett falevelet dobáltak le az angolszász repülőgépek

Leleményes az angolszász gonoszsg gyilkos eszközeinek kitalálásában. Különböző tárgyakat, gyermekjérszereket, bacillusokkal átitatott ruhaneműket, nyaksálakat dobálnak le berepülésük alkalmával. A Fejérmegyei Napló ennek a megszegényítő gyilkolásnak újabb eszközéről ír.

Az egyik községben egy háznak az udvarán tölgfalevelet találtak. Tekintettel arra, hogy a ház közelében ilyen fa nincs, ezt a körülményt gyanusnak találták, s a levelet megvizsgáltatták és kiderült, hogy arzénrel van átitatva.

Szent Jászló nyomda rt.

Széllágyi Dezső-u. 5.

Mindentéle nyomtatványokat izlésesen készít.

564 halottja és 1132 sebesültje van Győr multheti bombázásának

Vitéz Jaross Andor belügyminiszter megtekintette a bombázás által sújtott városrészeket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz Jaross Andor belügyminiszter csütörtök délelőtt Győrött megtekintette a bombázás által sújtott városrészeket. A belügyminiszterrel együtt utazott Győrbe vitéz Vörös Géza vezérőrnagy, országos légóltalmi kiüritési kormánybiztos, aki főként a hajléktalanokká vált lakók elhelyezésének és szükséges anyagiakkal való ellátásának folyamatát vizsgálta felül. Koller Jenő polgármester jelenlétében részletes áttekintést adott a belügyminiszternek a légitámadás áldozatairól. Eddigi adatok szerint Győrött a halottak száma 564, a sebesülteké 1132. A polgármesteri jelentés megállapítja, hogy a hajléktalanok családjait sikerült teljes mértékben elhelyezni. Ezzel egyidőben sürgős pénzsegélyben részesítik a károsultakat és ahol szükség mutatkozott, étellel, ruhaneművel és egyéb használati cikkek vásárlására jogosító utalványokkal látták el a kibombázottakat.

A beszámoló meghallgatása után vitéz Jaross Andor belügyminiszter kíséretével együtt gépkocsiba szállt, hogy a bombázás sújtotta városrészek megtekintésére menjen. Nagy részvétellel szemlélte meg a polgári lakosságot legjobban érintő pusztítás helyeit, a rombadőlt kis családi házakat és egy élet keserves munkájával összegyűjtött lakások megsemmisítését. Biztató és megnyugtató szavakat intézett a károsítottakhoz és behatóan érdeklődött a károk mértékéről. Végigjárta azokat a helyeket is, ahol a pusztítás a legnagyobb mértékben öltötte és informáltatta magát a folyamathoz tett helyreállítási munkákról. Szemleutja során kihajtatott a várost övező falvakra és tanácsokra, hogy személyesen győződjék meg a kibombázottak és kiüritettek elhelyezéséről. Itt főként vitéz Vörös Géza vezérőrnagy, országos légóltalmi kiüritési kormánybiztos adott irányelveket a hozott rendeletek gyakorlati végrehajtására vonatkozóan. A szemleút végzetével a belügymi-

niszter és kísérete a polgármesteri hivatalban értekezletre ült össze.

— A legényesebb dolog — mondotta a belügyminiszter, — hogy a megtett intézkedéseket a megfelelő formában ellenőrizték. Szükséges, hogy az elhelyezettek megfelelő helyen legyenek, hogy a felhasználható munkaerőket újból foglalkoztatni le-

Győr bombázása és az óvóhelyek

A győri bombázás tapasztalatairól még mindig cikkeznek a vidéki lapok. Tanulságul más városok számára néhány idézetet adunk az egyik cikkből. Az óvóhely ügyével foglalkozik főként. Több ház óvóhelyét nézte meg a cikkíró. Ezek mind megfelelnek céljuknak. Még vészkijáratra sem volt szükség. E házak lakói hálásak lehetnek a jó védelemért. Voltak pinceóvóhelyek, amelyeket a romok és törmelékkel betemettek, mert közvetlen közelükben telitalálatot kapott az épület, vagy 2-3 emeletes épület, de az óvóhely földeme tartotta az omladékokat. Ezekből is sok embert mentettek ki, sőt több helyen a vészkijáratot is tudták használni. Általában a beomlott óvóhelyek 95 százalékából a betemett emberek ki lehetett menteni. Természetes, hogy egy telitalálatot kapott földszintes ház óvóhelye elpusztult, de az ilyen találatok száma elenyészően kevés, mert ha a bomba a ház mellé esik, vagy a ház csak egy részét éri, akkor csak omladékok temetik be az óvóhelyet.

A szintén sok bombát és gyújtóeszközt kapott munkásnegyed lakói természetesen fedett és nyitott árokóvóhelyeken tartózkodtak. Igen jól védenek az úgynevezett körboltozatos téglából épített óvóhelyek. Ezek még a légnyomásnak is jól ellenállnak és csak azokban pusztultak el az emberek, amelyek telitalálatot kaptak. Minden híreszteléssel szemben meg kell állapítani, hogy igenis az óvóhelyek jól védenek. Követelmény azonban, hogy azok kiépítése szakszerűen történjen. Ennek legmarkánsabb bizonyítéka az, hogy szőnyegszerű bombázást kapott városrész sok ezer lakosának életét mégis csak az óvóhelyek men-

tették meg. A legtöbb veszteség a szabadban tartózkodó, ide-oda futó, menekülő embereket érte. Igen sok menekülő ért halálosan a támadó repülőgépek lövedéke. Légitámadások ellen egyedül a térszint alatt van biztonság és lehetőség az élet megmentésére. Voltak emberek, akik az óvóhelyen végigélték a borzalmas percek, többen még másnap is remegtek, voltak, akik megöszültek a pokoli idő alatt, soknak barázdát húzott az arcára a sors kegyetlensége, de az átélte pusztító vihar után friss életerő keményítette meg szívüket és idegeiket.

Leltározzák Lilian Harvey magyarországi ingóságát

Debrecenből jelenti: Évekkel ezelőtt nemcsak Debrecenben, hanem az egész országban nagy feltűnést keltett, hogy Lilian Harvey, az ismert filmszínésznő Tetétlen község határában megvásárolta a gróf Zichy-féle birtokot kastéllyal együtt. A filmcéllag le is költöztetett Tetétlensre és ott hosszabb időt töltött. Jól érezte magát, sok és értékes ajándékot is kapott. A filmnek azonban nagyobb volt a varázsa, mint a magyar földnek az idegen filmszínésznő számára, mert csakhamar csomagolt és elutazott Németországba. Közben birtokának egy részét eladta és még a háború kitörése előtt Amerikába hajózott és azóta ismeretlen helyen tartózkodik. A magyar hatóságok tetétleni birtokára gondnokot jelölték ki.

A magyarországi birtokkal kapcsolatban hónapokkal ezelőtt érdekes fordulat állott be. Lilian Harvey Németországban élő édesapja, Walter Pope ugyanis megírta, hogy leányának Magyarországon birtoka van és így a debreceni királyi törvényszékhez keresetet nyújtott be, melyben kérte a törvényszéket, hogy a magyarországi birtok terhére vele szemben kötelezzék leányát szülei eltartására. A debreceni törvényszék a keresetet jogosnak tartotta és a szülőtartást megítélte Walter Popenak Lilian Harveyvel szemben. Walter Pope azóta is minden évben megkapja a törvényszék által megítélt összeget a tetétleni birtok hozamából.

Lilian Harvey nevével ismét hivatalosan foglalkoznak. Nem lehet tudni, hogy miért, de Tetétlen község főjegyzője a tetétleni kastély ingóságait leltározta. Leltározás közben Pala József uradalmi gazda észrevette, hogy egy ott tartózkodó leány az egyik könyvszekrényből kivett egy karkötőt és két darab drágakövevel kirakott gyűrűt. Ezek a tárgyak nem is kerültek bele a leltárba, mert nem találták. Pala természetesen észleleteit közölte a főjegyzővel, aki

Vizmedence ásása közben római tűzhelyre bukkantak Kolozsvár főterén

Kolozsvárról jelenti: Nemrégben hozta izgalomba az egész magyar sajtót a Kolozsvár főterén végrehajtott régészeti kutatás, ahol a honfoglaló magyarság megismerésére találtak felbecsülhetetlen adatokat. Napok óta a Főteret újra szorgos munkások bontották fel — sajnos, — háborús okok parancsolták szükségessé. A virágágyak helyén víztároló medencéket épít a város, az esetleges terrortámadás következtében előálló tűz oltására. Szombaton délfelé a munkások csákánya kőfalba ütközött. Az esetről azonnal értesítették az egyetem régészeti intézetét, ahonnan szakemberek érkeztek és vették át a munkálatok irányítását. Délután már hatalmas embertömeg vette körül az árkot és kíváncsian tekintett egy, a mélyben fekvő ház sarkának romjaira és a mellette szépen megmaradt tűzhelyre. II. letékes szakemberek szerint a most felészre került lelet egy római ház sarkának romja és tűzhelye. A tűzhely kiásása után fényképfelvételt készítettek a leletről, majd beszállították a régészeti intézetbe, ahol a fénykép és készült rajzok alapján újra összeállítják.

egyenesen a csendőrségen jelentette a dolgot.

A csendőrök széleskörű nyomozást indítottak a karkötőóra és drágaköves gyűrűk előkerítésére. Nyomozás során azonban megállapították, hogy az ékszereket nem lopták el. Az történt ugyanis, hogy a leány is segédkezett a leltározásnál. Az ékszereket csak kíváncsiságból vette ki és amikor a székrelyt átvitték egy másik szobába, az ékszereket visszatette helyére. Közben azonban a főjegyző a szekrényben talált dolgokról elkészítette a leltárt és azok így nem kerültek bele. Tekintettel arra a körülményre, hogy bűncselekmény nem forog fenn, a csendőrség a nyomozást befejezte és arról jelentést tett a királyi ügyészségen.

Gyűlést tartott a Kereskedelmi Csarnok textilszakosztálya

(Nagyvárad.) Csütörtökön délután 5 órakor nagy számban gyűltek össze a Kereskedelmi Csarnok textilszakosztályának tagjai, hogy megvitassák a jelenlegi események kérdéseit. Az értekezleten több felszólaló szólott hozzá az átállítás körüli helyzethez és egészséges vita alakult ki a szakosztály ügyeinek vezetésével kapcsolatban.

Előadás az Americánában

Ma délután 6 órakor ismét megrendezi szokásos előadását az Americana a Katolikus Kör helyiségében. Dr. Csornák László Szociálpolitika címmel és Hubay Erzsébet tanárnő pedig Erdély gazdasági életéről tart előadást. Vendégeket is szívesen lát a vezetőség.

Felhajtókkal dolgozott a Petiot-féle halálgyár

A párizsi rendőrség elfogta a tömeggyilkos négy cinkostársát

Párizs, április hó. Annak ellenére, hogy az egész francia rendőrséget mozgósították, Petiot doktort még mindig nem sikerült kézrekeríteni. A bűnügy közben egyre szélesebb méreteket ölt és egyre nagyobb területre terjed a gyanu. Massu, a francia rendőrség leghíresebb nyomozója, aki a hajszát irányítja, bizonyosnak tartja, hogy Petiot esetében, nem egy beteg idegzetű ember elszigetelt műncselékménysorozatáról van szó, hanem egy mellékhatásokban és előzményekben gazdag „halálgyár”.

Kiderült, hogy az áldozatok valamennyien szónoki akartak Franciaországból, vagy politikai, vagy más okból. Természetes, hogy akik külföldre akartak szökni, minden értéket magukkal vitték és így felhívta, hogy az utóbbi évizések

legelvetemültebb emberi szörnye, milliók összegeket zsákmányolt.

Nem ériette a rendőrség elinte azokat a megnyugtató leveleket, amelyeket a megszöktettek a spanyol határról küldtek hozzátartozóiknak. Kiderült azután, hogy az orvos már az utolsó „vizit” alkalmával megírta ezeket a leveleket és valahol a határmenti községekben adta ezeket postára.

Az is kiderült a nyomozás során, hogy a „halálgyáros” felhajtókkal, ügynökökkel „dolgozott”, akik bizonyos jutalék ellenében szállították a „kivándorolni” szándékozókat.

Ennek a hatalmas bűnügynek felgöngyöltése még folyamatban van, de minden borzalomra csak akkor derül fény, ha maga Petiot doktor is kérze került.

GÖBBELS dr.:

Az a nép, mely a háború mérlegén könnyűnek találta, kiselejteződik a világhatalmak sorából

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI lemti: Göbbels dr. birodalmi miniszter a „Das Reich” című hetilap legújabb számában megállapítja, hogy ez a háború éppen annyira szellemi háború, mint amennyire a fegyverek összecsapása. A gigászi katonai viaskodást azért folytatják, mert a legfontosabb dolgokért vívják. A háború problémái elől nincs kitérés. A haza, a család, a nemzeti gyarapodás és a nép további élete szabadságának primitív előfeltételeiért harcolnak.

A miniszter azután vizsgálta a német nép magatartását és arra az eredményre jut, hogy a német nép többet teljesített, mint amennyit maga magától várt volna. Az olyan nép, amely a háború kiállásához nem hozta magával a szükséges jel-

lembeli tulajdonságokat, szükségképpen elbukik. Az a nép, amely a háború mérlegén könnyűnek találta, kiselejteződik a világhatalmak sorából. Németország harcát Európa népeit is vívja. Hogy ez mennyire így van, azt akkor láthatja valaki, ha elképzei, hogy a német ellenállás keleten döntően meggyengült, csak azért, hogy nyugaton tehessen eleget. Vajon ki fog akkor a Szovjettel a siker csekélyebb reményével szembeállítani? Svédország vagy talán Svájc? És hol volna akkor a határ, ahol a Szovjetet meg lehetne állítani? Talán a Dunánál vagy az Elbánál, vagy a Rajnánál, vagy a Marnénál? A Szovjet akkor valószínűleg erőltetett menetben sietne az Atlanti-óceán partjáiig és maga alá gyűrné egész

VASÁRNAP NYILIK MEG A
Püspökfürdő nagy étterme

Kitünő magyar konyha, elsőrendű fajborok, figyelmes kiszolgálás
Szíves pártfogást kér
SCHAFFHAUSER DEZSŐ
étterembérlő

Európát, emberi, munkaerő- és nyersanyagpotenciáját és az angolszások lábai elé dobna az Atlanti egyezményt. Ha a német fegyveres erő csődöt mondana, mit használnának Európa népeinek az angolok és amerikaiak frázisai, amelyekkel a bolsevista veszélyt igyekeznek elűntetni? Itt nincs paktálás és visszahárítás. Álláspontját mindenkinek szilárdan kell képviselnie és ennek védelmében a fegyverek erejére kell hivatkozni — bármekkora áldozattal is járjon ez. Az állhatatosság a háborús eljárásban már felgyőzelem.

A belügyminiszter részletes rendeletben intézkedik a megyei és községi ügyvitel tehermentesítéséről.

A közellátási miniszter megszüntette a hüvelyes forgalmi központot. A közellátási miniszter egy másik rendeletével felfüggesztette a bőrtárolás felhaszná- lása nélkül előállítható lábbeli fajtáknak és azok legmagasabb árának megállapításáról szóló április 9-iki rendeletnek hatálybalépését. A bőryanaggyazdálkodás kormánybiztosa viszont részletes rendelkezésben intézkedik egyes kész bőrök előállításának szabályozásáról. Ezzel a rendelettel főként a bőrgyártásban a műcserzőanyagok fokozottabb felhasználását akarja elősegíteni. Részletezi az ilyen műcserző anyag használatát a bőrtárolásban. Meghatározott bőrgyáraknak meg- szabja, hogy a bőrgyárak növényi cser- zésű bőr előállításában hogyan kötelesek eljárni és megszabja a talpbőr előállításá- nak követelményeit.

A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a közellátási miniszter rendeletét, mely szerint az, aki állandó lakóhelyéről háromnapot meghaladó időtartamra eltávozik, ideértve a légveszély miatt önként ideiglenesen eltávozókat is, ideiglenes tartózkodási helyén a jegy ellenében kiszolgáltatásra kerülő élelmiszereket csak közellátási igazolvány alapján szerzheti be. Közellátási igazolvány a lakóhelye- rint illetékes községi elöljáró, illetve a polgármester adja ki. A rendelet hatályá- nak tartama alatt bárhol kiadott kony- váltó-jegyekre az ország egész területén lehet kenyeret vásárolni.

Értekezletet tartott a Nemzeti Munkaközpont városi szervezete

Nagyvárad. Csütörtökön délelőn fontos értekezletre gyűltek össze a Nemzeti Munkaközpont szakosztá- ly vezetői és nagyszámú tagok, hogy az aktuális kérdéseket megvitassák. Az értekezleten Szabó János képviselő elnökölt s a megbeszélések során bejelentette a vezetőségnek, hogy Baky László belügyi államtitkárunk jelentést tett a munkáskérdések meg- oldására vonatkozóan. A miniszté- rium rövid időn belül rendezzi a sü- gős kérdéseket.

Ezeknek egyik lényeges része a férfi és női munkások bérminimumá- nak új megállapítása. A hadba- vonultak hozzátartozói ügyének ren- dezése és az NMK területi beosztá- sának kérdése.

Szabó János bejelentette az érte- kezletnek, hogy a kormányának komoly szándéka egy táborba tömö- ríteni a magyar munkásságot, mert feleslegesnek tartja a széttagozódást, az M. Sz. O., Hivatásszervezet és ha- sonló egyesületekben.

Szabó János képviselő egyébként csütörtökön este Budapestre utá- zott, hogy illetékes helyen megfelelő tájékoztatót szerezzen a bekövetke- zendő eseményekről.

Rendelet a zsidóüzletek bezárásáról s árukészleteik és üzleti berendezéseik zár alá vételéről

Bejelentési kötelezettség terheli azokat a személyeket, akik zsidóktól március 22. után rádió-vevőkészüléket megszereztek

A MTI jelenti: Rendelet jelent meg, mely a zsidó kereskedők üzletéhez tartozó árukészleteket s üzleti berendezéseiket zár alá veszi. A rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

A MTI jelenti: A kereskedelem- és közlekedésgügyi miniszter a zsidók vagyona- nak bejelentése és zár alá vétele tárgyában kiadott 1500—1944. M. E. számú rendelet 10. paragrafusának (4) bekezdé- sében foglalt felhatalmazás alapján ren- deletet adott ki. A jelen rendelet hatály- balépésének napján az 1900—1944. M. E. számú rendelt hatálya alá eső zsidoke- reskedő, aki árut közvetlen fogyasztásra vagy tovább-eladásra árusít, vagy közve- tít — ideértve a közkereseti, betéti és korlátolt felelősségű társaságokra is — köteles üzletét (üzlet, iroda, raktárhelyi- ségét stb.) lezárni és ezt a községben az elöljáróságoknak, városban a polgármes- ternek bejelenteni. Az üzlethelyiség lezá- rásával az üzlethez tartozó árukészlet és üzleti berendezés zár alá vétetik. A le- zárt üzlethelyiségben vagy bárhol, a zár alá vett árukészletből árusítást folytatni nem szabad! Az olyan üzlet vezetésére, amelynek továbbfolytatása honvédelmi vagy közellátási érdekből szükséges, ha- téktalanul vállalatvezetőt kell kirendel- ni. A vállalatvezetőt kis- és nagyközsé- gekben a főszolgabíró, a városokban pe- dig az illetékes kereskedelmi és iparka- mara meghallgatása után a polgármester rendeli ki. A zsidókereskedő üzleti al- kalmazottai illetményeit további rendel- kezésig folyósítani köteles. A rendelet to- vábbi része kijátszás esetén való bünte- tőjogi felelősségrevonásról intézkedik.

A jelen rendelet a kihirdetésének nap- ján lép hatályba.

Zsidó kereskedők keresztény alkalmazottai minden körülmények között megkapják illetményeiket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap pénteki száma a zsi- dók vagyona tekintetében újabb fon-

tos rendeletet közöl. A kereskedelem- és közlekedésgügyi miniszter ugyanis a zsidók vagyonának bejelentése és zár alá vétele tárgyában a napokban megjelent kormányrendeletben kap- tott felhatalmazás alapján azonnali hatállyal elrendelte a zsidókereskedő- sek bezárását. Intézkedés történt, hogy a zsidókereskedők keresztény alkalmazottai illetményeiket minden körülmények között megkapják. A rendelet nem érinti a zsidók vagyona- nak bejelentésére vonatkozó köte- lezettségét és így annak ilyen eset- ben is pontosan eleget kell tenni. Végül illetékes helyen felhívják a

figyelmet arra, hogy a zsidókereske- dők árukészletének, berendezési tár- gyainak, továbbá üzlethelyiségeinek átadása tekintetében külön rendelke- zés fog történni és így ezekben a kér- désekben a hatóságok ezidőszentig felvilágosítást adni még nem tudnak. A zár alá került árukészleteket, a be- rendezési tárgyakat — további intéz- kedésig — senki sem jogosult átadni vagy más módon elidegeníteni. Ez természetesen nem vonatkozik rom- landó árukra, amelyek keresztény kereskedők útján kerülnek forga- lomba.

Rendelet a zsidók tulajdonában lévő rádiókészülékek igénybe- vételéről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a minisztérium rendeletét, amely szerint bejelentési kötelezettség ter- heli mindazokat a zsidó és nemzsidó személyeket, akik az 1944. év már- cius 22. napja után zsidó, vagy zsidó- nak tekintendő személytől rádióvevő- készüléket bármilyen címen megsze- reztek. A bejelentési kötelezettség- nek az is tartozik eleget tenni, aki a fenti idő óta megszerzett rádióvevő- készülékét rádióengedély nélkül esu- pán lepecsételt állapotban tart a bir- tokában. A bejelentést annál a posta- hivatalnál kell megtenni, amelyiknél az átadó a rádióhasználati díjakat fizeti.

A Budapesti közlöny pénteki száma közli a honvédelmi miniszter ren- deletét, amely szerint az adatszolgáltatásra kötelezett zsidó rá- dióengedélyesek tulajdonában levő rádiókészülékek igénybe vételét elren- deli. Ugyancsak közli a Budapesti Közlöny a kereskedelmi és közleke- désgügyi miniszter rendeletét, amely

szerint a honvédelmi miniszter ren- deletével igénybe vett rádióvevő-ké- szülékeket tulajdonosaik kötelesek beszo- lóztatni. A készülékek átvétel- céljából minden olyan városban vagy községben, amelyben postahivatal van, átvévi bizottság működik. A bi- zottság a készülékeket átveszi, meg- állapítja üzemképességüket, értékü- ket megbecsüli és a becsérték meg- jelölésével a készülék átvételéről el- ismervényt ad. A beszo- lóztatás hely- lének, idejének és módjának közzé- tételéről városokban falragaszok út- ján, községekben a szokásos hirdetési módon történik intézkedés.

Egyéb fontos rendeletek a hivatalos lapban

A MTI jelenti: A hivatalos lap pénteki száma közli: Az igazságügyminiszter rendeletét adott ki, a háború folytán ügyeik elintézésében akadályozott sze- mélyek érdekeit védelmező rendelkezések alkalmazásáról Magyarország és Né- metország között fennálló viszonyossá- grol.

Rendelet az 1944—45. évi beszolgáltatási kötelezettség meg- állapítása tárgyában

Nagyvárad thj. város polgármestere 1904/1944. k. é. sz. alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. közellátási miniszter 10700/944. K. M. sz. rendelete alapján az érdekeltekkel közlöm az alábbiakat:

Az 1944—45. évi beszolgáltatási kötelezettség megállapításának szempontjából a művelési ágváltozások közül azokat, amelyeknek következtében beszolgáltatásra kötelezett terület (szántó, rét vagy legelő) alakult át beszolgáltatásra nem kötelezett területté (szőlő, kert, erdő, nádas, vagy földadó alá nem eső területté) (vagy pedig az általában nagyobb beszolgáltatási kötelezettséggel terhelt terület (szántó, rét) alakult át alacsonyabb beszolgáltatási kötelezettséggel terhelt területté (rét, legelő) csak abban az esetben lehet figyelembe venni, ha a művelési ágváltozást az 1944. évi április hó 25-ik napjáig a városi adóhivataltól birtoknyilvántartó osztályába szabályszerűen bejelentették.

Ha az 1943—44. évi gazdakönyvben feltüntetett bármilyen művelési ághoz tartozó területen nem az a gazdálkodó gazdálkodik, akinek részére a terület alapján a nyilvántartó hatóság az 1943—44. évi gazdakönyvet kiállította, a változást az 1944. évi április hó 30-ig szóban, vagy írásban be kell jelenteni ahhoz a hatósághoz, amely az erre a területre vonatkozó 1943—44. évi gazdakönyvet kiállította. A bejelentést az előd és utód együttesen kötelesek megtenni.

Ha ugyanaz a gazdálkodó több község határában fekvő, külön-külön önállóan vezetett gazdaságnak nem tekinthető mezőgazdasági ingatlanokon gazdálkodik, az 1944. évi április hó 30-ik napjáig kérheti, hogy beszolgáltatási kötelezettségét a községek között az általa megjelölt községben (városban) összesítve állapítsák meg. Ha a gazdálkodó 1944.

április 30. napjáig nem terjeszt elő kérelmet beszolgáltatási kötelezettségének egyesítése iránt, a nyilvántartó hatóság hivatalból is intézkedhetik.

Felesbérlet esetében a felesbérbeadó és felesbérelő megállapodhatnak abban, hogy a felesbérletbe adott szántó, rét, vagy legelő terület után a beszolgáltatási kötelezettséget megosztva teljesítik. A megállapodást a felesbérbeadó köteles 1944. évi április hó 30-ik napjáig a felesbérelő nyilvántartó hatóságának bejelenteni és a beszolgáltatási kötelezettség-

nek a megállapodás szerinti megosztását kérni.

Ha a felesbérbeadó és a felesbérelő a beszolgáltatási kötelezettség megosztásáról nem állapodnak meg, a felesbérbeadó az 1944. évi április hó 30. napjáig a felesbérelő hozzájárulása nélkül is bejelentheti a felesbérelő nyilvántartó hatóságának, hogy a felesbérletben adott terület után megállapított beszolgáltatási kötelezettségek felét magára vállalja és ennek alapján kérheti a beszolgáltatási kötelezettségek fele-fele arányban történő megállapítását.

Részletintézkedések a Budapesti Közlöny 1944. évi április hó 9-én megjelent számában közölt fenti számú rendeletben találhatók.

Nagyvárad, 1944. április 20-án.

Dr. Soós István,
polgármester.

SZÍNHÁZ

Kaméliás hölgy a Szigligeti Színházban

Az igaz szerelem tisztítójében meg-nemesedett, de a társadalom erkölcsi felfogásával mégis tragikusan szembeke-
rült nagyvilági hölgy drámáját igen jó előadásban újította fel a Szigligeti Színház. Kissé merész volt a vállalkozás, mert a nagy szerelemek ábrázolására nem minden együttesben akadnak megfelelő színészek a múlt század párizsi életében játszódó, léhasággal szellemesen vegyített érzelmes történet realitásokkal érintkező romantikus levegőjét sem könnyű feladat egységesen színpadra hozni. De a kaméliás hölgy mindig vonzó színész, rendező és közönség számára egyaránt, s ha a Szigligeti Színház nem tudott ellentánni a kísértéseknek, hogy az ország első színpadának példáján okulva feleljen az ifjabb Dumas irodalmi köz-
helyre vált darabját, bizonyára nemcsak nemes színészi törekvéseknek engedett, hanem a közönség izlésének is szolgálatot tett, amely szívesen keresi a műélvezetet a hatalmas érzéseknek néha a

giccs határain járó játékaiban.

Lovasi Klári kaméliás hölgye kiváló alakítás. A szenvedély fokozódó hevét, jogait követelő ellenállhatatlan erejét, a lemondás nagy áldozatát és önmarcangoló gyötrelmét s végül a fájdalom mérhetetlen súlyát elviselni nem tudó test összeomlását finoman, bensőségesen, megindítóan, a hangulati ellentétek megkapó ábrázolásával jelenítette meg. A könnyelmű életű nő, amint váratlanul tudatára ébred tiszta érzésének s egyszerre kiemelkedik önmagából és léha környezetéből, a meghatóan rokokoszenves alak éles jellemzésével jelentkező játékában Hamvay Lucy. Mellette a kedvesen felületes, léha és önző Prudence szerepében nyújtott remek alakítást. Mozgalmassá tette a színpadot, élénk és közvetlen volt s az egyre érzelmesebbé váló jelenetekbe kellemes ellensúlyozásként hozta magával annak a világnak a vídám és cinikus légkörét, amelyből a dráma elindul. Kemény Gizi Nichtegeje végtelenül tiszta, bájos, üdítő. A boldog szerelmet naiv egyszerűséggel állította szembe a tragikus összeütközésekkel és a romlottság vigasztalanságával, ami a darab oly sok alakjának és mellékeseményének jellegzetessége. Még Szógi Arany emelkedett ki a női szereplők között, aki talpraesetten, fényes intelligenciával és jellemző erővel tette jelentőssé kis szerepét.

Horváth Jenő Armandja tele volt az érzelem fiatalos melegségével, erejével. Nagy emberi mélységek tárultak fel játékában, amely minden részletében meg-
rázóan igaz és meggyőző volt. Ross József Duvalja az egészen nagy színészi teljesítménynek színvonálára emelkedett. Barsy, Tanay, Halassy és a többiek is mind, a legkisebb szereplők is hozzájárultak egy-egy karakterisztikus színnel a kép teljességéhez, amelyet a nagy francia író a cselekmény háttéréként nyújt.

A rendezés, amely különösen a léha társaság össziellenetében nehéz feladatok támaszt. Horváth Jenő érdeme. (*)

Színházi iroda közleményei

Ifj. Dumas Sándor nagyszerű drámája, a *Kaméliás hölgy* pénteken A-bérletben, szombaton este pedig bérletszünetben kerül színpadra. Főszereplők: Lovasi Klári, Hamvay Lucy, Kemény Gizi, Szógi Arany, Horváth Jenő, Ross József, Halasi Gyula, Lendvai Lajos, Tanai K. Emil, Barsy Béla. A rendkívüli nagy érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos jegyekről

előre gondoskodni.

Érik a buzakalász, nagyszerű operett szombaton délután fél 3 órakor, *filléres helyárrakkal* kerül színpadra.

Vasárnap délután fél 3 órakor *olesó helyárrakkal* Strausz gyönyörű muzsikájú operettje, a *Varázskeringő* van műsoron.

Ballépés jobbra, az idény legmá-
latságosabb operett-újítása Jurik
Julesi felléptével vasárnap este fél 6
órákor van ismét a színház játé-
rendjén.

Utoljára kerül színpadra az idényben
hétfőn este fél 6 órakor. Népműve-
lési előadásban az *Érik a buzakalász*,
filléres helyárrakkal. Jegyek a színhá-
zi pénztárnál elővételben már vált-
hatók.

Előkészületben: *Eladó lányok* e.
operett-újítás. Csupa kacagás és
vidámság.

MŰSOR:

Pénteken este fél 6 órakor: *Ka-
meliás hölgy*. A-bérlet.

Szombaton délután fél 3 órakor:
Érik a buzakalász.

Szombaton este fél 6 órakor: *Ka-
meliás hölgy*.

Vasárnap délután fél 3 órakor: *Va-
rázskeringő*.

Vasárnap este fél 6 órakor: *Ball-
épés jobbra*.

Hétfőn este fél 6 órakor: *Érik a
buzakalász*.

Kedden este fél 6 órakor: *Fekete
Péter*.

A Carmen cipőgyár és alkal- mazottai 7883 pengőt adományozták a bomba- károsultaknak

(Nagyvárad.) Az áldozatkészég
szép példáját adta ismét a Carmen
cipőgyár r. t. és a kötelékébe tar-
tozó tisztviselők, mesterek és munká-
sok. Mint értesülünk, a bomba-
károsultak javára 7883 pengőt fizet-
tek be a 151.006-os csekkszámára.
Ez az összeg a következőképpen osz-
lik meg: A vállalat adott 5000, a ve-
zérigazgató 1000, a tisztviselők és
mesteri kar 883, a munkások 1000
pengőt.

Megkereséssel fordult a polgármester a MÁV igazgatóságához a Félix- és Püspök-fürdői vonatjáratok ügyében

(Nagyvárad.) Nagyvárad város pol-
gármestere azzal a közérdekű kérés-
sel fordult a MÁV igazgatóságához,
hogy a Püspök-, illetve Félix-für-
dőkhöz történő közlekedés szerencse-
sebb megoldása érdekében állítsák
vissza a március 31-ig érvényben levő
menetrendet. Ma ugyanis az a hely-
zet, hogy úgy a Püspök-, mint a Félix-
fürdőbe reggel 6.12-kor indul
vonat és csak délután fél 3-kor indul
úgyhogy délelőtt sem kimenni nem
lehet az említett üdülőhelyekről. Ha
lehet a zemlített üdülőhelyekről. Ha
az lenne az akadály, hogy Nagyvárad
állomásáról nem indulhatnak vona-
tok, ezt könnyen meg lehet oldani
azzal, hogy Váravelencéről indulja-
nak a vonatok, ami nem okoz semmi
nehézséget, mert hiszen a közönség
egy része eddig a velencei pályaud-
varon szállt fel a vonatra, miután
onnan olesőbb volt az utazás. A ké-
relem teljesítése tehát remélhetőleg
semmi komoly akadályba nem ütkö-
zik.

Lábbelitalpalásra alkalmas bőrányagot kapnak a mező- gazdasági munkavállalók

Nagyvárad thj. város polgármestere 1903/944. k. é. sz. alatt a következő hirdetményt adta ki:

Mezőgazdasági munkavállalók talpa-
lára alkalmas féltalpal való ellátásá-
val kapcsolatosan a következőket te-
szem közhírré:

Minden mezőgazdasági munkavállaló,
aki az Országos Mezőgazdasági Biztosi-
tó Intézetnél öregségi biztosított és ér-
vényes biztosítási „könyvecskéje” van,
egy pár talpalára alkalmas talpanyag
vásárlására jogosult. Minden mezőgaz-
dasági munkavállaló az illetőségi terü-
letén lévő Hangya, illetve Hanza szö-
vetkezethél biztosítási könyvecskéjének
felmutatásával a fenti célra szükséges
bőrányagot megkaphatja. Biztosítási
könyvecskéje fedőlapjának belső olda-
lára a kiosztást végző szövetkezet fel-
jegyzi, hogy a féltalpalat kiszolgáltatta,
míg a mezőgazdasági munkavállaló a
szövetkezethél e célra felfektetett
könyvben igazolja, hogy a bőrányagot
átvette. A féltalpal elkészítéséhez szük-
séges bőrányag trapézalakú idom és két
méretben és árban kerül forgalomba: a
39—42. számú nagyság ára 6.92 pengő,
a 43—46. számú nagyság ára 7.45 pen-

gő. Az ár a bőrányagon maradó mő-
don van feltüntetve. Az akció lebonyo-
lításának határideje 1944. május hó 15.
Az a munkavállaló, aki ezen időn belül
az akcióval kapcsolatos bőrányagot nem
vette át, az igényjogosultságát elvesz-
tette.

Felhívom a mezőgazdasági munkavál-
lalók figyelmét arra, hogy a féltalpal fel-
erősítésének költségeit a m. kir. Köz-
ellátási Hivatal páronként 5.80 pengő-
ben állapította meg. (szeges kivételben,
sajokjavítás nélkül), tehát a cipőszipa-
rosok kötelesek ezt a munkát a meg-
állapított összegért elvégezni.

Ha az akció során bárkinek bármi-
lyen panasza lenne, azt azonnal jelent-
se a területileg illetékes mezőgazdasági
kamarához, illetve Erdélyben az Erdé-
lyi Magyar Gazdasági Egyesület illeté-
kes szervéhez. A kiosztásra kerülő és
átvett bőrányagot a mezőgazdasági
munkavállaló csak saját szükségletére
használhatja fel, forgalomba hozatalával
büntetendő cselekményt követ el.

Nagyvárad, 1944. április 20.

Dr. Soós István,
polgármester.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 hóra 4.30 P.
3 hóra 12.40 P.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.
Készleteket nem adunk vissza.

Bárczay János államtitkár fölmentette a Kormányzó Ur. A MTI jelenti: A Kormányzó Ur a földművelésügyi miniszter előterjesztésére dr. Bárczay János országgyűlési képviselő, államtitkár ettől az állásától — buzgó odaadással teljesített szolgálata mellett, saját kérelmére — felmentette.

FELHÍVÁS A RÓMAI KATOLIKUS LEGÉNYEGYLET TAGJAIHOZ. Szeretnénk mindnyájukat ott látni teljes számban és nagy lelkesedéssel vasárnap, április 23-án, d. e. 11 órakor a gróf Teleki Pál utcai székházban, akiket alapszabályszerűleg már 15 nappal előre eszeretettel meghívunk úgy levelezőlapon, mint a sajtó útján. Most megismételjük a meghívást figyelmeztetésül, hogy pártolt és rendes tagjaink, régiek és újak, évenként egyszer, a beszámoló közgyűlésen, tanúsítsanak érdeklődést az ügyeiket tárgyaló testületi megnyilatkozásokon, melyre az illetékes hatóságoktól az engedélyt megszereltük. Kimentő körülmény csak másirányú elhalasztathatlan kötelezettség teljesítése lehet, amiről jelentést kérünk. A viszontlátás reményében ismételt hívással: *Mellau István,* egyházi elnök, s. k.

Dr. Rozsly Zoltán kinevezése. A MTI jelenti: A Budapesti Közlöny pénteki száma közli, hogy a m. kir. belügyminiszter dr. Rozsly Zoltán nagyváradit lakost, Nagyvárad thj. városához elsőosztályú közigazgatási fogalmazóvá kinevezte.

TÖBB MINT 2 MILLIÓ EMBER HALT ÉHEN A MULT ÉVBEN BENGÁLIÁBAN. Amsterdamban. (MTI.) A NTL jelenti: Az angol hírszolgálat szerint lord Leaverhulme kijelentette, hogy a mult évben csak Bengáliában több mint 2 millió ember halt éhen. Elképzelhetjük. — mondotta — mit éreznék, ha ennyi ember pusztulna el Angliában. A lord ezzel a mondatával az ottani állapotokra utalt.

Modell vezérezredest vezértábornaggya nevezte ki a Führer. Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nak: A Führer vezértábornaggya nevezte ki Modell vezérezredest, az egyik hadsereg-csoport főparancsnokát.

KIUTASITOTTÁK DÉLOLASZORSZÁGBÓL AZ EGYIPTOMI UJSÁGÍRÓKÜLDÖTTSEGET. Ankara. (MTI.) A NTL jelenti: A kairói rádió szerint hat egyiptomi újságíróból álló küldöttséget, amely az angolszász katonai sajtóiroda meghívásából tartózkodott Délolaszországban, az angol katonai rendőrség felszólította, hogy azonnal hagyja el az országot. Az intézkedést azzal okolják, hogy az egyiptomi újságírók az angolszász sajtóellenőrző hatóság megkerülésével híreket akartak kikémpészni Délolaszországból.

MEGINDUL A RENDSZERES HAZAI KÉNGYÁRTÁS. A háborús körülmények között egyre nagyobb fontossága van annak, hogy minden hazai nyersanyagot hasznosítsunk. Az ország kényszerűségét eddig túlnyomórészt olaszországi importból fedeztük. Mint-hogy azonban ez az üzleti kapcsolat a háborús események következtében egyelőre megszakadt, gondoskodni kellett arról, hogy az ipar és a mezőgazdaság kényszerűségét a hazai kénélőfordulások felhasználásával is el lehessen látni. Az iparügyi minisztérium kezdeményezésére megindultak az előkészületek arra, hogy már a közeli jövőben megindulhasson a hazai kén-tartalmú bányakincsek rendszeres kiaknázása és az ipari, illetve mezőgazdasági kén gyártása.

Halálos ítélet sötétítés alatt elkövetett rablóiülkosságról. Kecskemétről jelentik: (MTI) A törvényszék rögtönítélő tanácsa Kolompár András 44 éves ovottmultú péksegédt, légtöltalmi elsötétítés idején elkövetett gyilkosság és rablás bűntette miatt köztalálattal halálra ítélte. Kolompár, aki emberölés és rablás miatt már egy ízben 15 évet és 11 hónapot töltött fegyházban, de azóta is más ügyek miatt többévet ült, a mult év augusztus 19-én meggyilkolta és kirabolta Berente István 43 éves gazdálkodót. Az elített kegyelemért folyamodott.

BELVÁROSI Pénteken utoljára
Hajsza a tengeren
Szombattól
KERESZTUTON

DR. VÁSÁRHELYI LÁSZLÓ KOLOZSVÁR UJ POLGÁRMESTERE. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter dr. Vásárhelyi László polgármesterhelyettes, kolozsvári lakost, Kolozsvár városához polgármesterré kinevezte.

NÉMET ISTENTISZTELET AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN. Vasárnaponként reggel 8.30 órai kezdettel a Gr. Csáky István utca 26. szám alatti evangélikus templomban németnyelvű katonai istentisztelet lesz. Az ígét Fisch Ernő Emil birodalmi német tábori lelkész hirdeti.

DEUTSCHER GOTTESDIENST IN DER EVANGELISCHEN KIRCHE. In der evangelisch-lutherischen Kirche Graf Stefan Csáky-Gasse 26 werden sonntäglich um 8.30 deutsche Wehrmachtgottesdienste gehalten. Predigt Kriegspfarrrer Ernst Emil Fisch.

Hirdetmény
Az éjjeli különjáratok viteldíjának felemelése.
Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 42244/VI—1944. számú jóváhagyásával az éjjeli különjáratok viteldíját 1944. évi április 23-tól kezdődően 38 fillérről 40 fillérré felemeljük. Nagyvárad, 1944. április 21.
Nagyvárad Városi Vasut Rt.
Üzletigazgatósága.

Disztáborozást tartott a Magyar Megújulás Pártja
(Nagyvárad.) A Magyar Megújulás Párt helyi szervezete Hitler Adolf vezér és kancellár születésének 55. évfordulója alkalmából disztáborozást rendezett. A párhelyiség szüntől megtelest a nagyszámú hallgatóság között ott láttuk a német haderő képviselőit is.
Balajthy Jenő megyei pártvezető a Magyar Hiszekegy után üdvözölte a vendégeket, majd rövid lelkes beszédet mondott. Utána dr. *Gyalay Mihály* méltatta Hitler vezér és kancellár életét és működését. A hallgatóság több ízben hatalmas tapsal szakította félbe a lendületes beszédet. Különösen az váltott ki nagy tetszést, amikor záró szavaiban kijelentette a szónok.
Mégdobbban a szívének, amikor vitéz *Imrédy Béla* nevét halljuk, mert ő jelentő számunkra a jobb jövőt és a boldogabb nemzeti szocialista Magyarországot.
A német hadsereg képviselői előtt dr. *Kajdy Károly* német nyelven ismertette a nagyhatalmú ünnepi beszédet. Majd dr. *Schmeckl János* lelkes zárószavaival ért véget a bensőséges hangulatú disztáborozás.

Megnyilt
SZENT LÁSZLÓ
PÜSPÖKFÜRDŐ
600 év óta használják eredménnyel a 43 fok C kénes, rádiumos hőforrásait reuma, köszvény, trombozís, izületlek és izmok csuzos bántalmainál, mindenféle női betegségeknel. **Izapfűrdő, forró iszapapakolások.**
Szállodáink a nagyközönség rendelkezésére állanak. Díjmentes prospektus, állandó vasuti közlekedés.

SZIBÉRIÁBA IS ELLÁTOGAT AZ USA ALELNÖKE. Stockholm. (MTI.) A NTL jelenti: Wallace, az Egyesült Államok alelnöke chungkingfünai tartózkodása alkalmával Szibériába is elutazik és hír szerinti, találkozni fog Sztalinnal, hogy megbeszélje vele a háború utáni problémákat.

AZ OTI UJ FILMJE. Az OTI hatalmas intézménye alkalomszerűen mindig a közönség elé lép, számot adni munkásságáról. Most „Uj egészség, új élet” címmel filmet készített a gyógyfürdőellátásról. A saját és más budapesti meleg-, sós- és iszapfürdőkön kívül szép felvételeken mutatja be harkányi, palicsi, borszéki, szobránci és az Erzsébet sófürdői életet, az ide járó könnyű és teljes ellátással bentalt betegeknek kezelését. 1943-ban 2873 tagot részesített az OTI 3—3 heti időtartamon át, összesen 57.336 ápolási napon teljes ellátással járó gyógyfürdő kezelésben, 747.848 pengő költséggel. A járóbetegek kezelésére ugyanakkor 617.000 pengőt fordított.

ADOMÁNYOK. N. N. a Szűzanya nevében 5 pengőt adományozott Bősze Emilné részére. — Berényi Ödön szokásos 30 pengő adományát a hadbavonultak részére ismét eljuttatta szerkesztőségünkhöz. Az öszeget közönséggel nyugtázzuk és rendeltetési helyére juttatjuk.

A MEGARADT DUNA BAJÁNÁL ÁTTÖRTE A SZIGETI GÁTAT. A Duna vize a folyó egész hosszában fokozatosan árad. Bajánál rohamosan olyan magasra emelkedett a vízállás, amilyenre tizennyolc év óta nem volt példa. A megáradt víz áttörte a Pandur-szigeti gátat és előtötte a Nagy- és a Kaspanur-szigetet. Érdekes, hogy a dunai szakaszon Bajánál legmagasabb a vízállás. A kitermelt és öllerakott hasábfát az erdőben sok helyen elsodorta az áradat. Hasonló kár érte a bátmonostori fakitermelők felhalmozott fakészletét is. A Baja-környéki lakosság sokat fog ki a széthordott fakészletből.

Baross-hírek
A Baross Szövetség adatszolgáltatási iverket készítettett, amelyet árodánkban az érdeklőt nagy- és kiskereskedőknek hármikor rendelkezésére bocsájítjuk, hogy a kereskedők országos egyesületének és a nagykereskedők országos egyesületének kiöltve, postán a fenti címekre megküldhessék és tájékoztatást is adhatve vonatkozólag. *Előköszg.*

A nagyvárad kir. járásbírószá mint teleklönyvi hatóság
1253/1944. tk. szám.
ÁRVERÉSI HIRDETÉNY-KIVONAT
Csiba Lajos nagyváradit lakos végrehajtónak Sas Sándor szalárdi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a teleklönyvi hatóság a végrehajtási árverést 8324 P 26 f. tőkekövetelés és járuléki behajtása végett Szalárd községben fekvő s a szalárdi 284. sz. tkvi betétben A. III. 1. 2. sorsz., 827, 828. hrsz. ingatlanomból a B. 6. sorsz. szerint Sas Sándor illető 1/2 részre 2500 P kikiáltási árban, az özv. Sas Andrásné Párkas Erzsébet és özv. Sas Jánosné Csordás Juliánna javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jogok fenntartása mellett elrendelte.
Az árverést 1944. évi június 15-ik napján délelőt 10 órakor Szalárd községkázánál fogják megtartani.
Az árverésre kerülő ingatlant a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adják el.
Bánatpénz a kikiáltási ár 10% o. a. amelyet a magasabb ígért ugyanannyi o/o-ára kell kiegészíteni.
Nagyvárad, 1944. évi február 17.
Dr. Batos Lőrinc,
kir. járásbíró.

Érzségét ápolja, fiatalánát megőrzi,
ha rendszeresen használja a
RIMANÓCZY korszerűen berendezett **gőzfűrdő** é
Nyitva: délelőt 6—12. délután 2—6 óráig. — Délutá 4—6 óráig rendkívül olcsón, 1.50 pengőért fűrdhet a cőzfűrdőben.

SPORT

Teljes erővel folyik a készülődés az NSE-ben a nagy vívóversenyre

Már javában folynak az előkészületek az SE vívó szakosztályában a 30-án megtartandó magyar nemzeti bajnokság döntőjének megrendezését illetően.

A Vívó Szövetség táviratban értesítette az NSE elnökségét, hogy a magyar kardvívó bajnokság döntőjére a szövetség vezetőségével együtt összesen húsz személy fog érkezni.

Az előmérkőzéseket Budapesten vívják fe és a döntőbe jutott kilenc vívó érkezik városunkba. Hogy kik kerülnek a döntőbe, azt pontosan nem lehet tudni, de minden bizonnyal bent lesznek a nagy magyar vívó nagyságok: Kovács, Bercei, a múlt évi bajnok és Maszlay, a HAT VK-ból, Gervics, Rajcsényi, Palóc, a MAC-

ból, Rajcy, Bay a BEAC-ból és Karpáti a BBTE-ből. Esetleg a fiatal nagyságok is megkísérik a betörést.

Tekintettel arra, hogy a vívó bajnokságok történetében, most először kerül a magyar kardbajnokság döntője levívásra egy vidéki városban és most is csak azért, mert Szent László sport év van és Nagyvárad Szent László városa. Így olyan rendkívüli sport élményben lesz része Nagyvárad közönségének, amilyenre még nem volt példa.

A részletes versenyműsort idejében fogjuk közölni és reméljük, hogy minden sportszerető nagyváradi szurkoló ott lesz ezen a rendkívüli küzdelmen.

Csütörtökön este ülést tartott a NAC atlétikai szakosztálya

(Nagyvárad.) A NAC atlétikai szakosztályában is megindult már az élet. Tegnap délután népes szakosztály-értekezletet tartottak a zöld-fehér atléták. A megbeszélésen megjelent Ajtay Gyula ügyvezető elnök, Tölgyesi István szakosztály elnök és Szolnai Sándor edző. Az összejövetelen megbeszéltek az idei program-

mot és megállapodtak az edzési napokban is. Ezek szerint a férfi atléták kedden, szerdán és péntek délután, a hölgy atléták pedig kedden és pénteken délelőtt tartanak edzést az Erzsébet-ligeti pályán. Az értekezlet végével közös uzsonnán vettek részt a fiúk az egyik cukrászdában.

Tegnap erőnléti edzést tartott a NAC csapata

(Nagyvárad.) Mint jelentettük, a zöld-fehérek — tekintettel a keddi mérkőzésre — a héten csak erőnléti edzéssel készülnek a vasárnapi Gamma mérkőzésre. Így tegnap is csak könnyű mozgás volt az Erzsébet-ligeti pályán. Labdát csak kapura lövöldözés céljából kaptak a fiúk, igaz, hogy ezt aztán alaposan kihasználták, valósággal agyonbombázták Vécey kapuját.

Edzés után megkérdeztük Rónay Ferenc edzőt, hogy milyen kilátásokkal állnak ki vasárnap Pesten a má-

sodik helyért harcoló Gamma ellen? — Azt mondják, hogy a Gamma nem tud ellenünk játszani, az eddigi eredményeink valóban erről tanuskodnak. Én azonban nem adok erre semmit és épp olyan gondosan készítem elő a fiukat, mint a legnehezebb csatákra. Kemény ellenfélnek tartom a görögbetűsöket, az is igaz viszont, hogy minél jobb ellenféllel szemben játszik a csapat, annál többet tud kiadni magából. Remélem, most is így lesz és akkor az eredmény sem maradhat el.

A zöld-fehér utánpótlás vasárnapi műsora

NAC II. — a Nagyszalontai SC ellen játszik Nagyszalontán, a következő felállásban:

Nyisztor, Sulyok, Labbanz, Filip, Szurgyi, Antalfi, Halász, Bodnár, Ferenczi, Bodó, Bárdosi.

A NAC III. Gyulára utazik és a GyAC II. ellen a következőképen áll fel:

Gátay, Kerekes, Gátay, Szántó, Bóné, Molnár, Rónay, Serfőző, Sulytó, Kövér, Szecsei.

Berecz József pezsztenterzsébeti leventezénész a leventefjuság légoltalmi munkájának első hősi halottja

A Levente Hírközpont jelenti: Az ellenséges légítámadások pusztító erejét a leventefjuság lendületes munkája, hősi helytállása gyengíti. Ahol a romboló, otthonokat pusztító és embereket gyilkoló bombák lehullanak, azonnal megjelennek a leventék. Életet mentenek, elsősegélyt nyújtanak, tüzet oltanak és romokat takarítanak.

A Leventék légoltalmi munkájának Pezsztenterzsébeten volt az első hősi halottja. Berecz József leventezénész az április 3-i emlékeztető első nappali támadás közben, amikor az első bomba-hullám elvonult, kifutott szülei házából és egy szomszédos, rombadólt házból két embert kimentett. Egy harmadik sebesülten foglalkozott, első segélynyújtott, mi-

kor újabb bombahullám érkezett és egy lehulló bomba azt a házat érte, ahol ő is tartózkodott. A légnyomás holtan vetette át a szomszédos ház udvarára.

Szülei házában, ahonnan kifutott, semmi baja sem esett.

Berecz József levente a III. korcsoport tagja volt; 1924 május 29-én született Nagykanizsán, 4 polgárit végzett és textil kereskedősegéd volt. Hétfőn, a támadás napján, amikor az üzletek zárva vannak lakásán érte a támadás és onnan sietett ki, két bomba-hullám között első segélyt nyújtani, mert ez volt a különleges kiképzése.

A hős leventét — a leventefjuság légoltalmi mentőmunkájának első hősi halottját — április 6-án temették el. Levente bajtársi díszszakasszal vonultak ki a temetésre és utolsó útjára azzal a gondolattal kísérték el, hogy ez az ifjú hős minden magyar leventefiú eszménye a bátor helytállásban és kötelességteljesítésben.

Őszinte mozikritika

Hajsza a tengeren

— Bemutató a Belvárosi-mozgóban —
Kivételesen érdekesítő, váratlan fordulatokban gazdag bűnügyi német film-dráma.

A bűnügyi lélektan legmegrendítőbb típus-feltárását tartalmazza, tudniillik a szakembereket is félrevezető százzázalékosan lelkiismeretnélküli és ezért hidegenszámitó szelámas bűnöző típusának mestéri ábrázolásával.

Dr Crippen, vegyész-orvos megmérgezi a számára már keresni nem tudó feleségét, hogy barátját, aki titkárnőként működik mellette, feleségül vehesse.

A rendőrség azonban gyanút fog és elrendeli az időközben nyomtalanul eltűnt feleséggyilkos körözését. Mig nyomára talál, a protestáns misszionáriusként elhajózott vegyészorvos már Venezuela felé veszi útját, amely állam tudniillik valamilyen az egyedüli a világon, abban tudniillik, hogy nem adja ki az odaszökö bűnözőket.

Erre megindul a nagy hajsza a tengeren. A cél előtt sikerül is a fűrgő rendőrségnek elfognia az álmisszionáriust, aki új menyasszonyát férjruhában serdülő fiaként vitte magával Venezuela felé.

A fél év múlva lefolytatott főtárgyaláson átmenetileg sikerül Crippen újabb csalóvénnyel, amellyel felesége megegyelkölését ennek barátjára Morisson-ra hárija. Azonban bármily ügyes is ügyvédje, az ügyész talpraesettsége és egyéb váratlan események felderítik a valót és a gyilkos házasságtörőt kivégzik.

A grandiózus film főszereplői a német bűnügyi drámák leghíresebb alakított, ezért a csütörtökön és pénteken még forgatott film-drámában tökéletes bűnügyi filmet élvezhet a közönség, amelyben tökéletes az erkölcsi igazságszolgáltatás is. OLASZ PÉTER dr.

Szolgálatos gyógyszertárak:

I. Csoport:

ARANYKERESZT gyógyszer-tár, Gróf Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinovich) 16-32.

KORONA gyógyszer-tár Hitler Adolf-utca 1. (Dr Rácz Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszer-tár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

SZENT ISVTAN gyógyszer-tár, Mikszáth Kálmán-utca 52. (Dr Raáber A.) 14-44.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálatát szombat reggeltől a következő szombattal reggelig tart.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések közlési díjai:

Az apróhirdetés tárgya	Köznevelési és Vasárnap-szavankénti díj	
	26	30
Ingyenlenség és üzletelés adás-vétele	26	30
Állást keres és Elvesztett	16	16
Minden más apróhirdetés	20	25

adás-vétele

Eladó sürgősen magánháza nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Tatayné, Szilgiget-u. 12. Telefon 28-74. 728

Teljesen jókarban levő fehér konyhabutor eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 3. 774

Jókarban levő segédmotor eladó. Erdekoldni dr Dobay Kálmán, Szaniszló-u. 4. Telefon 11-15. 831

Fotel jókarban, 2 darab eladó. Kereszt-u. 9. 823

Aszalt alma, cseresznye, szilva, szárított bab, tök, paprika, háztartások részére kapható, Székely Lajos aszaltó üzeme, Bém József-utca 24. 857

Kombinált butor, kétszemélyes rekámiel eladó. Hegyesi-u. 4. Repülőhidnál. 850

Eladó 2x3 méretű Argaman és apróbb szőnyegek. Akadémia-u. 6. 863

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindenféle fűrészek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 813

Rövid, keresztúros zongora azonnal berbe kiadó. Barabás, Endrődy-u. 5. 866

Kerékpárok újak és javítások Jakabmüszerezsnél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 872

Termelési kölcsön kapható „Hitelszövetkezettől”, Gróf Bethlen István-u. 6. 864

Állást keres

NEPLAP árusító nagy jövedelemmel azonnal felvétetik Aisokörösoidal és Vársárhelyalja környékére. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban. 856

Laboratoriumunk részére keresünk lehetőleg vegyszeti munkálatokban jártas nőt, akinek legalább négy középiskolai képzettsége van. Ajánlatokat kiadóhivatalba kérünk „Megbízható és lelkiismeretes” jellegre. 867

Állást keres

Egy gimnázista és egy második kereskedelmista leány szünidő taramára irodalmi alkalmazást keresnek. Címét a kiadóba kérnek. 847

Fiatall kezdő tisztviselő állást keres. Cím a kiadóban. 862

Jóházból való fiatalember háziutasnak, boltiszolgnak ajánlkozik. Címé Szilágyi József, Keskeny-u. 15. 853

Oktatás

Diágyermekét már most — készítését elő heti 3 órában, okl. tanárral a jövő iskolai évre. Kedvezményes csoport tanítás. Cím a kiadóban. 842

KEADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztőnő: Dr. Paál Árpád

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos

A szerkesztő: Dr. Virág Jeromos